

Center for Legal Resources

Centrul de Resurse Juridice

În atenția Prim-procurorului Parchetului de pe lângă Tribunalul Buzău
Ref dosar nr.165/P/2014

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE	
~~INTRARE~~	Nr. 621
IEȘIRE	
Data	03.10.2014

Domnule Prim-procuror,

Subscrisa, Fundația Centrul de Resurse Juridice, cu sediul în București, str. Arcului nr. 19, sector 2, înregistrată în registrul persoanelor juridice prin Sentința civilă nr. 276/18.12.1998 a Tribunalului București, cod fiscal nr. RO 11341550 (denumită în continuare "CRJ"), reprezentată prin Georgiana Iorgulescu, în calitate de directoare executivă,

în temeiul art. 339 alin. (4) din C. proc. pen, formulăm prezenta

PLÂNGERE

împotriva ordonanței de clasare din data de 11 septembrie 2014, emisă de Parchetul de pe lângă Tribunalul Buzău în dosarul nr. 165/P/2014 (denumită în continuare "Ordonanța"),

prin care solicităm infirmarea Ordonanței, reluarea urmăririi penale în dosarul nr. 165/P/2014 cu privire la săvârșirea infracțiunilor de lovire și alte violențe (art. 193 C. Pen.), supunere la rele tratamente (art. 281 C. Pen.), tortură (art. 282 C. Pen.), abuz în serviciu (art. 297 C. Pen.) și omor/ucidere din culpă (art. 188 respectiv 192 C. Pen.), și trimiterea în judecată a celor vinovați de săvârșirea acestor infracțiuni.

MOTIVE:

1. SITUAȚIA DE FAPT

La data de 18.02.2014, subscrisa a înaintat Parchetului de pe lângă Tribunalul Buzău un denunț¹ referitor la abuzurile pe care personalul din Căminul de vârstnici și adulți cu dizabilități Aldeni, comuna Cernătești, județul Buzău, le aplica beneficiarilor acestui centru. Prin denunț, CRJ a solicitat cercetarea și trimiterea în judecată a persoanelor responsabile de abuzurile săvârșite asupra beneficiarilor (inclusiv proprietarul și administratoarea căminului și restul personalului care se face vinovat de abuzuri).

La data de 11.09.2014, procurorul de caz a dispus clasarea cauzei, pe motivul că faptele pe care subscrisa le-am denunțat nu există. La data de 15.09.2014, Ordonanța a fost comunicată subscrisei, în copie.

CRJ consideră că soluția de clasare este netemeinică, pentru motivele precizate mai jos, drept pentru care formulăm în termen prezenta plângere conform art. 339 alin. (4) C. proc. pen.

2. CRITICA SOLUȚIEI DE CLASARE A CAUZEI

a. Introducere

Soluția dispusă prin Ordonanță este nelegală în principal ca urmare a următoarelor aspecte:

- investigația efectuată nu a avut în vedere toate persoanele despre care existau indicii că sunt responsabile de abuzurile aplicate beneficiarilor centrului;
- activitatea de strângere de probe s-a desfășurat superficial și cu întârziere;
- pasivitatea Parchetului de pe lângă Tribunalul Buzău constituie o încălcare a obligației Statului român de a efectua o investigație efectivă în ceea ce suspiciunile de rele tratamente, așa cum această obligație a fost stabilită prin jurisprudența CEDO.

---

¹ O copie a denunțului este atașată prezentei ca Anexa nr. 1

b. Persoanele cercetate

Prin denunțul pe care l-am înaintat, subscrisa am indicat că printre persoanele care urmează să fie cercetate trebuie să se regăsească proprietarul căminului, administratoarea acestuia precum și orice alți membri ai personalului care se fac vinovați de abuzuri asupra beneficiarilor. Cu toate acestea, din cuprinsul Ordonanței reiese că singura persoană investigată a fost proprietarul căminului, Vasile Alexandru.

În raport de faptele și circumstanțele cauzei, restrângerea cercului de suspecți la o singură persoană este vădit nejustificată. Astfel, deși în mod evident considerăm că și proprietarul căminului trebuie tras la răspundere pentru faptele de natură penală petrecute în incinta acestuia, nu înțelegem de ce, în afara sa, nu au fost cercetate și persoanele care se ocupă cu îndeplinirea sarcinilor de zi-cu-zi în cămin. Având în vedere că Ordonanța nu conține niciun motiv care să justifice limitarea cercetării la proprietarul căminului (ba chiar menționează, în mod eronat, că subscrisa am solicitat doar cercetarea domnului Vasile Alexandru – în realitate denunțul nostru se referea la mai multe persoane), considerăm că omisiunea Parchetului de a investiga cel puțin toate persoanele menționate în denunțul nostru reprezintă o gravă neglijență, a cărei reparare impune infirmarea Ordonanței. Este evident că, având în vedere natura abuzurilor pe care le-am semnalat (condiții materiale precare, agresiuni asupra beneficiarilor, neacordarea tratamentelor medicale, avorturi forțate, încălcări ale vieții private, decese cauzate de lipsa de îngrijire), acestea nu s-ar fi putut desfășura fără participarea directă a personalului căminului care avea atribuții în îngrijirea și asistarea beneficiarilor și fără concursul administratoarei centrului care, prin natura postului ocupat, avea sub supraveghere și coordonare directă toate activitățile petrecute în acesta.

Identitatea exactă a tuturor persoanelor vinovate și calitatea acestora (autor, coautor, complice sau instigator) nu poate fi cunoscută cu certitudine în prealabil și va ieși la iveală numai pe parcursul investigației, dar pentru aceasta este mai întâi necesar ca urmărirea penală să meargă dincolo de proprietarul căminului.

Ca atare, în lipsa oricăror factori care să împiedice deschiderea urmăririi penale și cu privire la aceste persoane, se impune infirmarea Ordonanței și refacerea urmăririi penale în scopul aflării adevărului.

c. Strângerea probelor

Apreciem că Parchetul și-a îndeplinit activitatea de strângere de probe incomplet și cu întârziere, încălcându-și obligația legală stabilită prin art. 306 (1) C. Proc. Pen., care impune

organelor de urmărire penală să caute și să strângă datele ori informațiile cu privire la existența infracțiunilor și identificarea persoanelor care au săvârșit infracțiuni.

În speță, Parchetul a acționat neglijent atât cu privire la natura probelor efectiv colectate, cât și cu privire la modul de colectare a acestora.

Astfel, din cuprinsul Ordonanței reiese că, inițial, activitatea de strângere de probe în cauză s-a limitat la revizuirea unor documente și la consemnarea declarației medicului de familie Benga Alexandru Cristian. Verificarea directă și nemijlocită a condițiilor de locuit nu a avut loc decât la 02.09.2014, adică la mai bine de șapte luni de la data la care am formulat denunțul (trebuie menționat că Ordonanța precizează în mod greșit că denunțul nostru a fost introdus la data de 12.03.2014, în realitate fiind vorba de data de 18.02.2014), când numărul beneficiarilor din cămin se diminuase, oricum, considerabil.

Având în vedere gravitatea faptelor pe care le-am semnalat, era imperios necesar ca această vizită să aibă loc cât mai repede posibil după introducerea denunțului, pentru ca organele de cercetare penală să consemneze declarațiile tuturor beneficiarilor căminului, pentru a preîntâmpina ștergerea urmelor infracțiunilor de către făptuitori și mai ales pentru a preveni săvârșirea de noi infracțiuni având drept victime beneficiarii căminului. Pasivitatea de care Parchetul a dat dovadă nu este justificată în niciun fel, iar un minim de diligență în analiza rapoartelor CRJ anexate denunțului ar fi dus la concluzia că, din moment ce la data vizitei în cămin a experților CRJ, aceștia au putut constata direct condițiile materiale precare și urmele de violență asupra beneficiarilor, atunci astfel de aspecte ar fi putut fi constatate direct și de către procurori în ipoteza unei vizite prompte, oferind probe esențiale în instrumentarea cauzei. Nu înțelegem de ce s-a preferat culegerea datelor din rapoartele de constatare întocmite de AJPIS la mai bine de două luni de la data denunțului nostru, având în vedere posibilitatea și necesitatea întreprinderii unei vizite cât mai rapid cu putință după sesizarea unor fapte foarte grave.

Din cuprinsul Ordonanței nu reiese nici că în cauză s-ar fi audiat vreun martor. Deși avem cunoștință de faptul că experții CRJ care au efectuat vizitele de monitorizare au fost audiați de Parchet, din cuprinsul Ordonanței nu reiese dacă au fost audiate și alte persoane, în special beneficiarii ai căminului sau personal al acestuia. Având în vedere lipsa oricărui mențiuni în acest sens, trebuie să presupunem că astfel de audieri nu au avut loc, fapt ce nu este compatibil cu o investigație eficientă și efectivă. Se impune ca, după infirmarea Ordonanței și reluarea urmăririi penale în cauză, să se dispună audierea tuturor beneficiarilor căminului și a întreg personalului acestuia, deoarece proba cu martori poate fi extrem de importantă în

astfel de cauze, unde alte tipuri de probe pot fi mai greu de strâns, mai ales după trecerea unei perioade îndelungate de timp de la data comiterii faptelor.

Și verificarea efectuată de Parchet cu privire la numeroasele decese înregistrate în rândul beneficiarilor este superficială. Nu putem califica decât drept neprofesională decizia de a admite drept ultim cuvânt în această problemă declarația medicului de familie din cămin, adică tocmai a persoanei sub supravegherea căreia s-au produs aceste decese în condiții suspecte, decese care nu au fost raportate către Parchet și, implicit, nu s-a efectuat nicio autopsie medico-legală. Chiar dacă medicul nu s-ar face vinovat de vreuna dintre infracțiunile pe care le-am denunțat, în niciun caz declarațiile sale nu ar fi trebuit să fie tratate fără niciun fel de precauție rezonabilă și abordare critică, ci ar fi trebuit coroborate cu probe obținute pe alte căi. Numărul mare de decese într-o perioadă relativ scurtă, modul suspicios în care au fost consemnate cauzele acestora (fie de natură generică, fie afecțiuni care nu par a fi în măsură să determine decesul, precum retardul mintal sever), precum și indiciile existente asupra abuzurilor săvârșite în centru impuneau necesitatea unei examinări obiective a acestor decese, nu acceptarea necondiționată a declarațiilor unei persoane care, dacă ar fi recunoscut că acestea au fost rezultatul violențelor sau a altor rele tratamente, practic s-ar fi incriminat singură. Afirmăm necesitatea ca, după infirmarea Ordonanței și reluarea urmăririi penale în cauză, să se efectueze o autopsie medico-legală a cadavrelor decedaților² și să se colecteze toate documentele, indiferent în posesia cui se află, care atestă istoricul medical al fiecărui decedat, documente care să fie analizate și verificate de procurori asistați de medici independenți, nu de medicul căminului, persoană care poate avea un interes în îngreunarea aflării adevărului în cauză.

d. Lipsa unei investigații efective

În al treilea rând, prin neefectuarea unei investigații efective în ceea ce privește abuzurile semnalate, Parchetul de pe lângă Tribunalul Buzău a încălcat art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

---

² O astfel de autopsie ar fi trebuit oricum efectuată la data decesului, având în vedere că Normele privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale, aprobate prin Ordinul comun al Ministrului Justiției și al Ministrului Sănătății nr. 1134/C din 25 mai 2000, impun efectuarea autopsiei medico-legale în cazul morților suspecte, iar în definiția morții suspecte se încadrează (conform art. 34 alin. (2) pct. 3 lit. d) din Norme) și decesul care survine în custodie, precum moartea persoanelor aflate în detenție sau private de libertate, decesele în spitalele psihiatrice, decesele în spitale penitenciare, în închisoare sau în arestul poliției, moartea asociată cu activitățile poliției sau ale armatei în cazul în care decesul survine în cursul manifestațiilor publice sau orice deces care ridică suspiciunea nerespectării drepturilor omului, cum este suspiciunea de tortură sau oricare altă formă de tratament violent sau inuman;

Conform jurisprudenței CEDO privitoare la acest articol, statele au obligația de a efectua o investigație efectivă (nu doar formală) în ceea ce privește suspiciunile de rele tratamente, investigație ce trebuie să fie capabilă de a conduce la identificarea și pedepsirea celor responsabili (Akdeniz împotriva Turciei, nr. 25165/94 § 139). Lipsa unei astfel de investigații constituie o încălcare a prevederilor art. 3 din Convenție (Assenov și alții împotriva Bulgariei, nr. 90/1997/874/1086 § 106). În cazul persoanelor aflate în custodia autorităților și cu privire la care se constată că au suferit vătămări, statele au obligația de a oferi o explicație plauzibilă cu privire la modul în care aceste vătămări s-au produs (Ribitsch împotriva Austriei, nr. 18896/91 § 34), în caz contrar fiind vorba de o încălcare a art. 3 din Convenție.

Reamintim și că România a fost condamnată recent la CEDO într-o altă cauză în care un tânăr a murit în custodia autorităților, iar investigația asupra decesului său a fost precară. Astfel, în cauza Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României (47848/08), CEDO a stabilit că autoritățile nu au investigat moartea lui Valentin Câmpeanu conform exigențelor impuse de art. 2 din Convenție și ca atare nu și-au îndeplinit obligația de a efectua o investigație efectivă privitoare la decesul său (§ 147, 152). Iar în cazul de față, Parchetul a depus chiar și mai puține eforturi pentru aflarea adevărului decât autoritățile în cazul Valentin Câmpeanu.

În virtutea deciziilor CEDO menționate mai sus, organele de urmărire penală ar fi trebuit să investigheze în mod efectiv și real abuzurile la care au fost supuși beneficiarii din centru și să ofere explicații plauzibile în legătură cu situația acestora și cu decesele înregistrate. Investigația ar fi trebuit să fie de natură a conduce la aflarea adevărului în cauză și la sancționarea celor vinovați. În schimb, Parchetul a instrumentat dosarul dând dovadă de lipsă de seriozitate și, probabil, socotind de la bun început faptele denunțate de noi drept fictive (nu ne putem explica altfel întârzierile în demararea colectării de probe). Este doar una din multele situații în care autoritățile neglijează situația persoanelor cu dizabilități sau consideră abuzurile la care acestea sunt supuse drept firești sau mai puțin demne de investigat decât infracțiunile ale căror victime nu sunt persoane instituționalizate. Atât timp cât această atitudine va continua, drepturile persoanelor cu dizabilități din România, inclusiv dreptul la viață, vor continua să fie încălcate, iar Statul va fi probabil condamnat în continuare de către CEDO ca urmare a refuzului de a stopa aceste încălcări.

Față de toate cele de mai sus, solicităm Parchetului de pe lângă Tribunalul Buzău să acționeze în conformitate cu rolul constituțional al Ministerului Public de apărător al

drepturilor și libertăților cetățenilor, prin infirmarea Ordonanței, prin reluarea urmăririi penale în dosarul nr. 165/P/2014 și prin trimiterea în judecată a celor vinovați.

Data: 03.10.2014

Centrul de Resurse Juridice

prin **Georgiana Iorgulescu,**
Directoare Executivă

În atenția Domnului Prim Procuror Valerică Vășii

Anexa nr. 1 – Copia denunțului din data de 18.02.2014